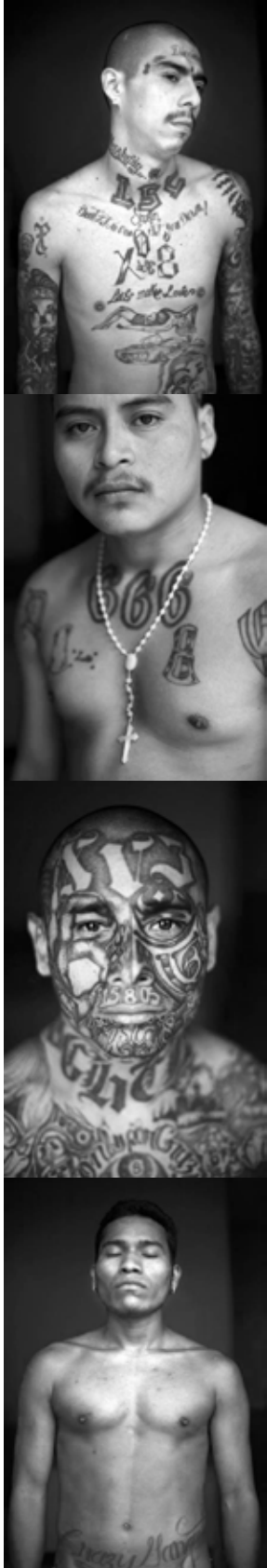

MARAS BANDAS DA GIUVENTETGNA EN GUERRA

da Silvana Derungs

COMMERZI DAD ARMAS E DA DROGAS, PROSTITUZIUN, LADERNITSCHS E SURTUT LA GUERRA CUNTER BANDAS INIMIAS – QUAI È LA VITA DA LA MARA SALVATRUCHA. INA BANDA DA GIUVENTETGNA EN ILS STADIS UNIDS CHE VEGN CONSIDERADA SCO INA DA LAS PLI PRIVLUSAS DA L'ENTIR MUND.

Uschè privlusa è quella banda, perquai ch'ella n'exista betg mo en ils Stadis Unids, mabain er en El Salvador, Guatemala, Honduras e Mexico. Commembers van vi e nà sur ils cunfins. Il problem na pertutga perquai betg sulettamain l'USA, ma era las autras terras. Tschertas personas mettan schizunt la Mara Salvatrucha sin il medem stgalim sco alianzas terroristicas.

Origin da las bandas

Los Angeles è dapi prest 100 onns la chapitala da la cultura da bandas. Las emprimas gruppas èn naschidas durant ils onns '20 tras ils immigrants europeics. Pli tard èn giuvenis afroamericans, asiats e mexicans era s'unids a bandas. Ina da las grondas gangs è la Mara Diesiocho che exista dapi ils onns '60. Quella banda protegiva novarrivads – surtut Americans da derivanza mexicana – da la polizia ed autras gruppaziuns etnicas. Cura che la droga crack è vegnida sin il martgà, ha la Mara Diesiocho recrutà blers uffants per la vendita ed il consum. En ils onns '80 è lura la Mara Salvatrucha cumparida. Ella sa cumponiva a l'entschatta oravant tut da fugitivs giuvenis dad El Salvador. Blers giuvenis Salvadorians han bandunà la Mara Diesiocho surtut mexicana per s'associar a la Mara Salvatrucha. La guerra da banda è stada programmada.

Mafia e guerras

Confruntaziuns sanguinas tranter las bandas èn savens betg blier auter ch'in passatemp u ina part dal ciclus da violenza e vendetga. Mintgant èn ellas dentant er elements da la strategia da «La eMe», la mafia mexicana. Ils schefs han contacts cun ils cartels da drogas e tgiran relaziuns corruptas cun la polizia e politichers locals. E las Maras da l'America centrala fan la lavur da merda per la mafia mexicana, sco p.ex. eliminar la concorrenza sin via. Ma en verdad è la Mara Salvatrucha, gist sco autras gangs urbanas, ina sort criminalità nunorganizada. Igl è giuvenis che vegnan ense-

men per rinforzar e proteger sasezs, per viver solidarità ed amicizia. La Mara Salvatrucha exista bain en pliras naziuns, ma ella resta sin il nivel da la via. Ella n'ha betg l'abiltad da reagir sin in stgalim pli aut. I dat films documentars sco «World's most dangerous gang» che duessan starmentar ils giuvenis e che stiliseschan quellas gruppas al nov inimi da l'America. Igl è simpel da far quai cun ils immigrants da l'America centrala; els èn la gruppa la pli flaivla en la societad. Sa defender na san els betg, perquai che blers na possedan betg in status legal.

Politica da migraziun a curta vista

Blers commembers da las gangs èn vegnids illegalmain sco uffants cun lur geniturs fugitivs en l'USA. Cun la strategia da null-tolleranza da l'USA vegnan giuvenis esters arrestads tar il pli pitschen delict. Suentar il chasti d'arrest vegnan els deportads en lur pajais d'origin. Ma savens na discurren els gnanc il linguatg da là e la societad da quellas terras n'è per ordinari betg buna da porscher alternativas. Quels giuvenis s'associeschan lura normalmain a las Maras existentas là u fundeschan lur atgna Mara. Ma er en lur «patria» è lur vita en privel, sco p.ex. en Guatemala, nua che la polizia civila arresta personas, da las qualas ella suppona dad esser commembers dad ina banda e mazza ellas. Arrestar ed eliminar tut ils suspectus è la devisa.

Che la pratica d'expulsiun en l'USA ha contribuì decisivamain a la derasaziun da la cultura da bandas da giuventetgna en l'America centrala na snega nagin oz. Ma la regenza da l'USA ignorescha stinadamain quellas colliaziuns. Era sche la politica d'expulsiun è miserabla e las terras da l'America centrala èn surdumandadas, èsi praticamain impussibel da midar las leschas d'immigraziun en ils Stadis Unids per gidar a quests umans ed integrar els en la societad. Las leschas draconicas n'han betg eliminà la violenza en California, ma emplenì las praschuns ch'èn creschidas ils ultims onns. Quai ha stgaffi 26'000 novas plazzas da lavur.

La funtauna per quest text è in'emissiun dals 15-02-2008 al radio SWR2.